

Sortförsök i ärtor

Försöksledare Arne Ljungars, Hushållningssällskapet, Kristianstad
E-post: arne.ljungars@hushallningssallskapet.se

Hösten 2010 skördades 3 sortförsök med ärtor, L7-610, inom Skåneförsöken. Försöken var placerade hos Lantmännen SW-Seed, Svalöv, RO Jordbruks AB, Fjärdingslöv, Trelleborg och på Hushållningssällskapets gymnasieskola i Önnestad. Resultaten från de enskilda försöken hänvisas till Skåneförsökens hemsida, medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 1. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 2 medan sortegenskaperna presenteras i tabell 3. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten som styr utsädeskostnaden, och höjden vid skörd som

ger indikationer på hur lättskördad sorten är, som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Ny mätarsort 2008 är sorten Clara. Årets skördar ligger mellan 3 och drygt 4 ton. Drygt 1 ton lägre än under 2009. Intresset för ärtodling är ganska lågt med få sorter i provning men vi upplever ett ökat intresse för proteingrödor.

Tabell 1. Kärnskörd av ärtor i Skåne. Medeltal av riks- och länsförsök

Sort	2006 - 2010			2006		2007		2008		2009		2010		
	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs
Claraskörden				3,09		5,02		3,42		4,43				
SW Clara, 975496	3,81	100	14	100	3	100	3	100	3	100	2	3,65	100	3
Da Faust SSd	3,90	102	14	109	3	95	3	105	3	109	2	3,61	99	3
LP Tinker SW	4,30	113	14	120	3	101	3	125	3	120	2	3,79	104	3
To Rocket SSd	4,26	112	14	116	3	98	3	120	3	125	2	3,93	108	3
To Crackerjack SSd	4,20	110	11			109	3	123	3	124	2	3,07	84	3
Ser Onyx (SSd) EU	4,76	125	5							134	2	4,19	115	3
LP Mancha (SW) EU	4,16	109	5							121	2	3,54	97	3
SW E 5053 Ingrid												4,50		1
LP Casablanca SW												3,86	106	3
NPZ Salamanca SW												3,96	108	3
Ma Jetset SSd												3,84	105	3
-X- CV% REP	4,20	10,7	14	2,4	3	5	3	9,9	3	8,2	2	3,81	14,9	3
LSDPROBF1	0,48	.0223		.0004		.0819		.0873		.1359		1,05	.5261	

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 2. Ärtor. Områdesvis indelning 2006 - 2010. Kärnskörd och rel. tal

Sort	Område 1 A			Område 3			Område 4 B		
	Skörd ton/ha	Rel. tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel. tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel. tal	Ant. förs
SW Clara, 975496	4,25	100	5	3,38	100	3	4,24	100	3
Da Faust SSd	4,40	104	5	3,27	97	3	4,40	104	3
LP Tinker SW	4,59	108	5	3,90	116	3	4,67	110	3
To Rocket SSd	4,66	110	5	3,74	111	3	4,62	109	3
To Crackerjack SSd	4,67	110	5	4,11	122	2	4,87	115	2
Ser Onyx (SSd) EU	4,97	117	3						
LP Mancha (SW) EU	4,41	104	3						
-X- CV% REP	4,56	7,8	5	3,68	5,8	3	4,56	6,8	3
LSDPROBF1	0,52	.1780		0,64	.0733		0,63	.2789	

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Sortegenskaper i ärter under åren 2006 - 2010

Sort	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Höjd vid skörd cm	Mogn. dagar **	Tusen-kornv. g	Protein % av ts	Spill kg/ha
SW Clara, 975496	18,2	66	67	50	108	235	21,5	111
Da Faust SSd	-0,6	-15	0	-7	-3	-6	-0,2	131
LP Tinker SW	0,1	-23	4	-19	-1	53	1,1	80
To Rocket SSd	-0,1	-10	0	-9	-3	-8	-1,3	7
To Crackerjack SSd	1,1	-30	-3	-18	2	57	1,6	-11
Ser Onyx (SSd) EU	0,1	-6	0	-5	-2	43	0,1	64
LP Mancha (SW) EU	-0,3	-12	-2	-3	0	51	2,8	67
-X- CV% REP	18,2	52	67	41	107	263	22,1	159
LSD PROBF1	1,0	20	5	16	2	17	1,0	166

Sortegenskaper för Clara. Övriga med avvikelse från Clara, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

***) Plus betyder senare mognad.

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera vitblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Clara från SW-Seed är den nya mätaren. En ny kok-/foderärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är ganska låga.

Da Faust från Scandinavian Seed är en tidig sort med hög avkastning. Ligger ganska långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är ungefär som mätaren. Den har ganska högt spill vid skörd.

LP Tinker är en sort från SW-Seed med mycket hög avkastning. Höjd vid skörd något låg, svag rev med mycket högre tusenkornvikt och hög proteinhalt.

To Rocket är en tidig sort från Scandinavian Seed med mycket hög skörd. Den ligger ganska långt från marken vid skörd. Den har låg tusenkornvikt och proteinhalt. Spill vid skörd är lågt.

To Crackerjack är en ny grönsfröig sort från Scandinavian Seed som provats under 4 år med mycket hög skörd. Den är sen med något kortare svagare rev som ligger närmare marken vid skörd än mätaren. Mycket hög tusenkornvikt och proteinhalt samt lågt spill vid skörd. Visar särskilt hög skörd i inre Skåne.

Ser Onyx är en ny tidigare sort från Scandinavian Seed med mycket hög skörd. Den har provats under 2 år, har rev ungefär som mätaren. Även höjd vid skörd ungefär som mätaren medan tusenkornvikt och spill vid skörd högre.

LP Mancha är en ny sort från SW-Seed som provats under 2 år. Skörd 2009 mycket hög men 2010 ungefär som mätaren. Något svagare rev men höjd vid skörd som mätaren. Högt tusenkornvikt och mycket hög proteinhalt.